

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра теорії держави і права

Права, свободи та обов'язки людини і громадянина (гендерний ракурс)

Рівень вищої освіти — перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Права, свободи та обов'язки людини і громадянина (гендерний ракурс)
Викладач (-і)	Саветчук Наталія Михайлівна, викладач кафедри теорії та історії держави і права
Контактний телефон викладача	Саветчук Наталія Михайлівна (0342) 596133
E-mail викладача	Саветчук Наталія Михайлівна natalia.savetchuk.@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua/hrafik-indyvidualnoi-roboty/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, щодо виконання індивідуальних науково-дослідних завдань
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина (гендерний ракурс)» є дослідження теорії прав людини і громадянина України; особливостей правового статусу людини і громадянина; змісту особистих, політичних, соціально-економічних і культурних прав і свобод, механізм їх реалізації, регулювання та гарантування як в національному конституційному законодавстві, так і в міжнародно-правових документах; питання гендерної рівності. Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>: 1. Права людини: загальнотеоретичні основи. 2. Гендерні аспекти прав людини. Навчальна дисципліна «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина (гендерний ракурс)» відіграє значну роль у формуванні світогляду особистості, формуванні її правової культури та несе в собі значний морально-виховний потенціал; вона повинна допомогти молодим спеціалістам, громадянам України, усвідомити місце окремого індивіда в суспільстві, стати повноправним суб'єктом правових та політичних відносин. <u>Основними джерелами</u> цієї навчальної дисципліни виступають: Конституція України та інші закони України; Загальна декларація прав людини; Міжнародний пакт про громадянські і політичні права; Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права; Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод; Конвенція про політичні права жінок (1952 р.); Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації (1965 р.); Конвенція проти тортур та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання (1984 р.); Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації стосовно жінок (1979 р.); Конвенція про права дитини (1989 р.) та інші.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина (гендерний ракурс)» є підготовка професіоналів, які мають високу правосвідомість та правову культуру, володіють необхідними в їх наступній діяльності знаннями та практичними навичками для вирішення конкретних питань щодо захисту прав і свобод людини та громадянина; формувати вміння майбутніх юристів самостійно орієнтуватися у законодавстві, що встановлює та гарантує права і свободи людини та громадянина та уміло	

застосовувати його у практичній площині; формування у студентів предметних компетентностей, системи знань, вмінь та навичок в сфері захисту прав жінок й утвердження гендерної рівності; надання цілісного уявлення про концепцію недискримінації за ознакою статі як засадничу цінність і правовий стандарт сучасного суспільства.

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни є ознайомити студентів зі змістом понять „природні невідчужувані права людини”, „права громадянина”, „покоління прав людини”, „основні (фундаментальні) та неосновні (додаткові, похідні) права особи”, „правовий статус людини і громадянина»; «гендерна рівність»; вміти орієнтуватися в сучасних національних та світових правових реаліях, тенденціях, уміти виявляти вплив ідеї прав людини на економічне, соціальне, культурне життя суспільства, порівнювати різні типи правових та політичних систем в аспекті прав людини; об'єктивно і критично аналізувати інформацію про інститут прав людини, займати самостійну позицію у питаннях теоретичного та практичного характеру, що стосуються інституту прав людини; розкрити основи формування та механізми реалізації гендерної політики в Україні та у світі; розвинути навички пошуку нових методів та підходів до вирішення гендерних проблем із урахуванням досвіду зарубіжних країн.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання щодо змісту основних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина України у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, а також ключових міжнародних та національних механізмів захисту прав людини і громадянина.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями щодо основних положень теорії і практики забезпечення прав, свобод та обов'язків людини та громадянина.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) щодо захисту прав, свобод та обов'язків людини та громадянина.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми, механізми захисту рівних прав та можливостей жінок і чоловіків задля врахування гендерного компоненту у здійсненні своєї діяльності у сфері юриспруденції.

Фахові компетентності.

Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	8
семінарські заняття / практичні / лабораторні	2
самостійна робота	80

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	081 Право	1	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль І. Права людини: загальнотеоретичні основи			
Тема № 1. Права людини: загальнотеоретична характеристика.	-	-	6
Тема № 2. Генезис прав людини	-	-	6
Тема № 3. Типологія прав людини.	-	-	6
Тема № 4. Конституційні обов'язки людини і громадянина України та гарантії їх виконання.	-	-	6
Тема № 5. Правовий статус людини і громадянина	2	2	6
Тема № 6. Права дитини: від витоків до сьогодення	2	-	6
Модуль ІІ. Гендерні аспекти прав людини			
Тема № 7. Гендерна рівність в Україні	2	-	7
Тема № 8. Гендерна рівність в зарубіжних країнах	-	-	7
Тема № 9. Обмеження прав та свобод людини.	-	-	7
Тема №10. Захист прав та свобод людини і громадянина в Україні	2	-	7
Тема № 11. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини.	-	-	5
Тема № 12. Права людини і глобалізація.			5
ЗАГ.	10	6	74
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (з наступними змінами) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту</i> https://law.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d1%82%d0%b0-%d0%bb%d0%be%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d1%96-%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8/		
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає виконання студентами письмових тестових завдань на семінарських заняттях та написання залікової письмової роботи. На залікову роботу вноситься 4 питання. Перше питання (описове, розгорнуте) оцінюється максимально в 40 балів, друге питання передбачає обґрунтовану відповідь на питання і оцінюється в 25 балів, третє питання оцінюється у 20 балів, четверте питання оцінюється в 15 балів. Максимальна оцінка письмової залікової роботи – 100 балів.		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п. 4.5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://law.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d1%82%d0%b0-%d0%bb%d0%be%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d1%96-%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8/		

	https://law.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d1%96-%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8/
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються п. 5.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://law.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d1%82%d0%b0-%d0%bb%d0%be%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d1%96-%d0%b0%d0%ba%d1%82%d0%b8/
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Залік проводиться з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/ , у тестовій формі. При тестовому контролі знань в системі дистанційного навчання правильна відповідь на тестове завдання передбачає відповідні бали, які зараховуються студенту автоматично
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами письмових тестових завдань за темами, винесеними на семінарські заняття, та написання залікової роботи. <u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/. <u>Відвідування занять</u> Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття з даної навчальної дисципліни. https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/. <u>Неформальна освіта</u> Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (в редакції від 12.02.2021 року) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf.	
8. Рекомендована література	
- Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні: Підруч. /за ред. О.В.Пушкіна, В. М. Шкабаро, Т. М. Заворотченко. Д.: Вид-во ДУЕП імені Альфреда Нобеля, 2011. 336 с. - Пустовіт Ж. М. Актуальні проблеми прав і свобод людини та громадянина в Україні: Навчальний посібник. К.: КНТ, 2009. 232 с. - Рабінович П.М., Хавронюк М.І. Права людини і громадянина: Навчальний посібник. К.: Атіка, 2004. 464 с. - Права людини в Україні. Наукове видання /За ред.: А. Б. Благої, О. А . Мартиненка / Українська Гельсінська спілка з прав людини. Київ, 2015. 184 с. - Кравченко В.В. Конституційне право України: Навчальний посібник 6-е видання. Київ: Атіка, 2018. 608 с. - Наливайко Л.Р., Степаненко К. М. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч.посібник. Дніпро: ДДУВС, 2019.184 с. - Федоренко В.Л. Конституційні права і свободи людини та їх гарантування й захист в Україні. Монографія. Вид-цтво Ліра-К. 2020. 138 с. - Конституційне право: підручник / за заг. ред. М.І. Козюбри. К.: Ваіте, 2021.528 с. - Тертишник В.М. Права і свободи людини. Підручник. Київ:Алерта. 2022. 432 с.	

10. Петков С.В. Права і свободи людини та їх дотримання під час дії воєнного стану. Підручник. Видавничий дім «Професіонал». 2022. 310 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Саветчук Н.М. Методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи студентів заочної форми навчання з навчальної дисципліни «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина (гендерний ракурс)». Івано-Франківськ. 2019. 40 с.

2. Саветчук Н.М. Методичні вказівки для проведення семінарських занять для студентів заочної форми навчання з навчальної дисципліни «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина (гендерний ракурс)». Івано-Франківськ. 2019. 24 с.

<https://kttidip.pnu.edu.ua/навчальні-дисципліни/>

Викладач _____ Саветчук Н.М.